

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z geografii w kl.V

Dział	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Uczeń:					
I. <u>Mapa Polski</u>	- wymienia elementy mapy - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy</i> - wyjaśnia znaczenie terminów <i>wysokość względna i wysokość bezwzględna</i> - odczytuje najprostsze informacje z mapy hipsometrycznej i poziomicowej - wymienia różne rodzaje map - odczytuje informacje z planu miasta	- stosują legendę mapy do odczytywania informacji - odczytuje skalę mapy - rozdziela rodzaje skali mapy - oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy - wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu	- rozdziela na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe - rysuje podziałkę liniową - wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę - oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej - wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa - wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim - wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową - przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie	- dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych - przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową - oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej - oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej - oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej - rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu - rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej - omawia zastosowanie map cyfrowych	- posługuje się planem miasta w terenie - podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści - analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski - czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego - projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta
II. <u>Krajobrazy Polski</u>	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i> - zna podstawowe elementy krajobrazu naturalnego i kulturowego - wymienia pasy rzeźby terenu Polski - wskazuje na mapie Polski: wybrane kraje	- podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym - wyjaśnia różnice między obszarem nizinnym, wyżynnym a górskim - określa położenie Polski względem kontynentu i oceanów;	- charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce - porównuje krajobrazy Polski pod względem rzeźby terenu, roślinności i działalności człowieka; - przedstawia wpływ czynników naturalnych na rzeźbę terenu omawianych krajobrazów Polski	- porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach - charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego omawianych krajobrazów Polski	- dokonyuje samodzielnej analizy i oceny krajobrazu (np. w trakcie pracy terenowej); - przygotowuje prezentację multimedialną lub plakat dotyczącą wybranego krajobrazu Polski z uwzględnieniem

	geograficzne, główne rzeki, pasma górskie i wybrane miasta • rozpoznaje wybrane obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Polski (np. parki narodowe, zabytki UNESCO);	• rozróżnia formy ukształtowania powierzchni: niziny, wyżyny, góry – na podstawie mapy i zdjęć; • omawia podstawowe cechy krajobrazów Polski (np. pojezierze, góry, nizina); • wymienia atrakcje turystyczne omawianych krajobrazów Polski • wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr • omawia cechy pogody w górach • rozpoznaje na podstawie ilustracji/ zdjęć omawiane krajobrazy Polski	• wskazuje przykłady zmian w krajobrazie naturalnym wywołanych działalnością człowieka;	• opisuje współzależności między elementami krajobrazu a warunkami życia i działalności człowieka; • charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd • przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich • opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr	elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego • projektuje i opisuje trasę wycieczki turystycznej na podstawie mapy lub planu; • przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie wynikające z działalności człowieka • przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd • wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
III. <u>Lądy i oceany na Ziemi</u>	• wskazuje na globusie: bieguny, równik, południk zerowy, południk 180°, półkule, kierunki główne i pośrednie; • wskazuje na mapie kontynenty i oceany oraz określa ich położenie względem równika i południka zerowego; • wymienia największych podróżników biorących udział w	• wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna • wskazuje główne kierunki geograficzne na mapie i globusie • wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych	• podaje przyczyny odkryć geograficznych • opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba	• określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej • opisuje podróże odkrywcze w okresie od XVII w. do XX w.	• oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach • przedstawia znaczenie odkryć geograficznych

	odkryciach geograficznych				
IV. <u>Krajobrazy</u> <u>świata</u>	• zna podstawowe pojęcia dotyczące klimatu i stref klimatycznych • wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi • wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi • potrafi podać przykłady roślin i zwierząt typowe dla poznanych krajobrazów na świecie (np. lasów równikowych, sawanny, tajgi, tundry itd.)	• wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem • odczytuje z klimogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu • wymienia typy klimatów na świecie i opisuje ich główne cechy (np. klimat równikowy, umiarkowany); • zna układ stref krajobrazowych na półkuli północnej • wskazuje na mapie obszary występowania omawianych stref klimatycznych i krajobrazowych. • rozpoznaje na podstawie ilustracji/zdjęcia świat roślin i zwierząt omawianych stref krajobrazowych	• wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej temperaturze powietrza • wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów • porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym • wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych • przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej • charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego • charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach	• oblicza średnią roczną temperaturę powietrza • oblicza różnicę między średnią temperatura powietrza w najcieplejszym miesiącu i najzimniejszym miesiącu roku • oblicza roczną sumę opadów • omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania oraz życie mieszkańców w omawianych strefach klimatycznych • analizuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności	• przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych • omawia wpływ człowieka na krajobrazy Ziemi • porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt • przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyń gorących i pustyń lodowych • porównuje rozmieszczenie stref krajobrazowych na Ziemi i pięter roślinności w górach • wykorzystuje dodatkowe źródła informacji do samodzielnej analizy stref klimatyczno-roślinnych.